

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/543/2015
Identifikačné číslo spisu:	7912210635
Dátum vydania rozhodnutia:	26.10.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7912210635.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci žalobcu M., bývajúceho v L., L., podnikajúceho pod obchodným názvom M., IČO: 33 162 387, v dovolacom konaní zastúpeného JUDr. Michalom Kolesárom, advokátom so sídlom v Michalovciach, Špitálska 5, proti žalovanej Y., bývajúcej vo U., L., v dovolacom konaní zastúpenej JUDr. Františkom Hadušovským, advokátom so sídlom v Rožňave, Akademia Hronca 3, o určenie neúčinnosti právneho úkonu, vedenej na Okresnom súde Trebišov pod sp. zn. 11C/45/2012, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 25. novembra 2014 sp. zn. 6Co/214/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobou z 29. júna 2012, ktorá bola Okresnému súdu Trebišov (ďalej len „súd prvej inštancie“) doručená 4. júla 2012, sa žalobca domáhal určenia, že v žalobnom petite bližšie špecifikovaný právny úkon je voči nemu právne neúčinný.

2. Súd prvej inštancie rozsudkom zo 14. januára 2014 č. k. 11C/45/2012-90 určil, že vo výroku bližšie špecifikovaný právny úkon je voči žalobcovi právne neúčinný a rozhodol o trovách konania. Vychádzal zo zistenia, že žalobca ako veriteľ má voči svojmu dlžníkovi (synovi žalovanej) vymáhateľnú pohľadávku, že návrh na určenie neúčinnosti právneho úkonu podal v rámci plynutia trojročnej prekluzívnej lehoty a že na strane dlžníka došlo ku kvalifikovanému zmenšeniu jeho majetku v rozsahu, ktorý bráni uspokojeniu pohľadávky žalobcu. Keďže išlo o právny úkon urobený medzi blízkymi osobami, úmysel ukrátiť veriteľa sa predpokladá a dôkazná povinnosť preukázať, že úmysel dlžníka (v tomto prípade syna žalovanej) nemohla druhá strana (žalovaná) ani pri vynaložení náležitej starostlivosti poznať, je na žalovanej strane. Žalovaná však túto skutočnosť nepreukázala. Dospel preto k záveru, že boli naplnené všetky hmotnoprávne predpoklady uvedené v § 42a zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), z ktorého dôvodu žalobe vyhovel.

3. O odvolaní žalovanej Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 25. novembra

2014 sp. zn. 6Co/214/2014 rozhodol tak, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a rozhodol o trovách konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým zisteniam, správne vec právne posúdil a v celom rozsahu sa stotožnil aj s odôvodnením napadnutého rozhodnutia [§ 219 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej aj „O. s. p.“)]. Rovnako ako súd prvej inštancie mal za to, že v predmetnej veci boli splnené zákonné podmienky pre určenie právnej neúčinnosti dotknutého právneho úkonu. Rozsudok súdu prvej inštancie preto potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 O. s. p.).

4. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie. Dovolanie odôvodnila tým, že sa jej postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (§ 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.), ako aj tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Žalovaná namietala, že konajúce súdy dostatočne nezistili skutkový stav, a teda ich záver o nepreukázaní vynaloženej náležitej starostlivosti, je nesprávny. Súdom nižšieho stupňa vyčítala, že nezohľadnili špecifiká konkrétneho prípadu, a to jej zdravotný stav, vek, dosiahnutú úroveň vzdelania a právneho vedomia. Podľa žalovanej súdy nižšej inštancie vec nesprávne právne posúdili, keď sa vôbec nezaoberali platnosťou napadnutého právneho úkonu podľa § 37 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Pochybili aj v tom, že neprihliadli na vykonaný dôkaz, a to listinu o vydedení dlžníka (syna žalovanej). Žiadala preto rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie, alternatívne zmeniť tak, že dotknutý právny úkon je voči žalobcovi právne účinný.

5. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žalovanej uviedol, že v konaní nedošlo k žiadnym vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O. s. p. Rovnako mal za to, že žalovaná neuviedla žiadne nové skutočnosti preukazujúce jej tvrdenie o tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Navrhol preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) dovolanie žalovanej zamietol a priznal mu náhradu trov konania.

6. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“). Najvyšší súd Slovenskej republiky, prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 30. júni 2016, postupoval na základe úpravy prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C. s. p. (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Keďže dovolanie v tejto veci bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho prípustnosti bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho tu v čase podania dovolania, teda podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku rešpektujúc, že podľa § 470 ods. 2 C. s. p. procesné účinky dovolania podaného pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované aj po 30. júni 2016. Nevyhnutnosť takéhoto posudzovania vyplýva tiež zo základných princípov Civilného sporového poriadku, a to princípu spravodlivej ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní strán dovolacieho konania, ktoré začalo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (Čl. 2 ods. 1 a ods. 2 C. s. p.), a princípu ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (Čl. 3 ods. 1 C. s. p.).

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd funkčne príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie bolo podané k tomu oprávneným subjektom, zastúpeným advokátom v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 C. s. p., skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania, či dovolanie je procesne prípustné a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

8. Dovolaním bolo možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťal (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

9. Podmienky prípustnosti dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu boli upravené v ustanovení § 238 O. s. p. a § 237 O. s. p.

10. V zmysle ustanovenia § 238 O. s. p. platilo, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v

tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O. s. p.) alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O. s. p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p. (§ 238 ods. 3 O. s. p.).

11. V danej veci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 až 3 O. s. p., pretože nejde o zmeňujúci, ale o potvrdzujúci rozsudok. Rozhodnutiu odvolacieho súdu nepredchádzalo rozhodnutie dovolacieho súdu obsahujúce právny názor v tejto veci. Nejde ani o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné a nejedná sa ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4. Dovolanie preto podľa týchto zákonných ustanovení prípustné nie je.

12. V súlade s ustanovením § 242 ods. 1 O. s. p. ukladajúcim dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 ods. 1 O. s. p. (či už to účastník namietala alebo nie), neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 ods. 1 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou z procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

13. Procesné vady konania podľa § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O. s. p. žalovaná nenamietala a ich existenciu nezistil ani najvyšší súd. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení vyvodiť nemožno.

14. Žalovaná odôvodnila odňatie možnosti konať pred súdom tým, že odvolací súd nesprávne vyhodnotil vykonané dôkazy, resp. ich vôbec nezohľadnil, a teda, že riadne nezistil skutkový stav veci.

15. K týmto tvrdeniam žalovanej treba uviesť, že v prípade nesprávneho hodnotenia dôkazov (pozn.: dovolací súd sa hodnotením dôkazov nezaoberal), nejde o dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. (pozri R 42/1993). Z prieskumnej povahy dovolacieho konania a z charakteru dovolacieho konania vyplýva, že dokazovanie sa v ňom nevykonáva a dovolaciemu súdu ani neprislúcha prehodnocovať dôkazy vykonané v konaní na súdoch nižšej inštancie. To, akým spôsobom podľa návrhu strany vykonáva a vyhodnocuje jednotlivé dôkazy, na ktoré prihliadne a v akej miere, je vždy vecou súdu v základnom konaní, a preto ani nemôže byť porušením práva na spravodlivý proces, pokiaľ strany mali rovnakú možnosť navrhovať vykonanie dôkazov a k jednotlivým vykonaným dôkazom sa vyjadriť. Do obsahu práva strany občianskeho súdneho konania vyjadriť sa k všetkým vykonaným dôkazom v zmysle čl. 48 Ústavy SR nepatrí právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia súdu ním vykonaných dôkazov, prípadne sa dožadovať ním navrhovaného spôsobu vyhodnotenia vykonaných dôkazov (pozri I. ÚS 98/97). Rovnako nejde o dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. ani v prípade námietky žalovanej spochybňujúcej nesprávnosť skutkových zistení. Dovolaním sa totiž nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

16. Žalovaná neopodstatnene preto namietala, že odvolací súd jej odňal možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.

17. Pokiaľ žalovaná dovolanie odôvodnila aj tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) treba uviesť, že súdna prax je jednotná v tom, že

nesprávne právne posúdenie veci je dovolacím dôvodom, avšak (na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 ods. 1 O. s. p.) nezakladá (súčasne) aj prípustnosť dovolania. Aj za predpokladu, že by tvrdenie žalovanej bolo opodstatnené, (najvyšší súd ho z uvedeného aspektu neposudzoval), mohlo by mať za následok nanajvýš vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, ale nezakladalo by súčasne prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p.

18. So zreteľom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že v preskúmvanej veci dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu nie je prípustné podľa § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. a neboli zistené ani dôvody prípustnosti uvedené v § 237 ods. 1 O. s. p.. Najvyšší súd preto dovolanie žalovanej ako neprípustné odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ C. s. p. bez toho, aby mohla byť preskúmaná vecná správnosť rozhodnutia odvolacieho súdu.

19. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.